

MESTNA OBČINA KRANJ

Ž U P A N

Slovenski trg 1, 4000 Kranj
tel. 04/ 2373586, fax. 04/ 2373106

Št.: 3501-1/2010-48/10-1

Datum: 7.6.2010

SVET MESTNE OBČINE KRANJ, tu

ZADEVA: Izhodišča za pripravo Občinskega podrobnega prostorskega načrta Staro mestno jedro Kranja

1. NAMEN IN CILJI:

V starem mestnem jedru podlago za izdajo upravnih dovoljenja za posege v prostor še

vedno predstavlja zazidalni načrt revitalizacije starega mestnega jedra, ki je bil sprejet v letu 1983. Urbanistični dokument izdelan v takratnem obdobju tako časovno kot vsebinsko ne ustreza sedanjim razmeram. Zato je v prostorskih sestavinah dolgoročnega in družbenega plana za območje Mestne občine Kranj za to območje predvidena izdelava novega prostorskega akta, to je občinskega podrobnega prostorskega načrta (v nadaljevanju: OPPN). Zaradi kompleksne obravnave prenove tega območja se je Mestna občina Kranj odločila, da bo pred pričetkom priprave OPPN pripravila delavnice in izdelala izhodišča za njegovo pripravo.

Namen izhodišč je pridobiti celovito analizo obstoječega stanja in strokovne podlage ter smernice za OPPN, namen delavnic pa predhodno vključitev uporabnikov tega prostora v proces priprave OPPN. Nameni, cilji in vsebine izhodišč so podrobneje navedene v prilogi: »Izhodišča za pripravo OPPN Staro mestno jedro Kranj«.

2. PRAVNA PODLAGA

Podlaga za pripravo izhodišč je 14. člen pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave OPPN.

3. POSTOPEK PRIPRAVE OPPN:

Izhodišča in delavnice je po naročilu Mestne občine Kranj izdelal Ljubljanski urbanistični zavod, d.d. Po sprejemu izhodišč bo župan sprejel sklep o začetku priprave OPPN Staro mestno jedro.

V skladu z Zakonom o prostorskem načrtovanju bodo izvedene naslednje faze izdelave OPPN:

- sprejem sklepa o začetku priprave OPPN,
- priprava osnutka OPPN in pridobitev smernic nosilcev urejanja prostora,

- izdelava konservatorskega načrta,
- izdelava dopoljenega osnutka OPPN,
- javna razgrnitev in sprejem stališč do pripomb iz javne razgrnitve,
- izdelava predloga OPPN in pridobitev mnenj nosilcev urejanja prostora,
- sprejem odloka o OPPN na Svetu Mestne občine Kranj.

V primeru, da bo za OPPN potrebno izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje, bo k dopoljenemu osnutku OPPN potrebno izdelati okoljsko poročilo.

4. FINANČNE POSLEDIC

Sredstva za izdelavo OPPN so delno zagotovljena v letošnjem proračunu Mestne občine Kranj, ostala sredstva bo, v skladu s fazami priprave OPPN, v proračunu potrebno zagotoviti v naslednjih letih.

Svetu Mestne občine Kranj predlagamo, da po obravnavi sprejme naslednji

S K L E P :

Sprejmejo se Izhodišča za pripravo OPPN Staro mestno jedro Kranja.

Pripravila:

- Primož Skrt, univ.dipl. geog.
- Mihaela Šuštar-Gruber, univ.dipl. geog.

Aleš Sladojević, univ.dipl.soc.

Direktor občinske uprave

Damijan Perne, dr.med.spec.psih
ŽUPAN

Priloga:

- Izhodišča za pripravo OPPN Staro mestno jedro Kranja.

Izdelovalec Ljubljanski urbanistični zavod d.d.
Verovškova 64, Ljubljana

Pripravljaivec MOK, Slovenski trg 1, 4000 Kranj

Naročnik MOK, Slovenski trg 1, 4000 Kranj

Št. naloge: 7004

IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO OPPN STARO MESTNO JEDRO KRANJA

Odgovorni predstavnik projektivnega podjetja:

Tadej Pfajfar, univ.dipl.inž.geod.

Ljubljana, junij 2010

Odgovorni vodja:

Karla Jankovič, univ.dipl.inž.kraj.arh.

KA-0865

P-0023

Izdelava izhodišč:

Urška Kranjc, univ.dipl.inž.kraj.arh, LUZ, d.d.

Izdelovalci izhodišč, ki izhajajo iz poročila z delavnice Staro jedro – novi obeti:

Urška Kranjc, univ.dipl.inž.kraj.arh., LUZ, d.d.

Klara Sulič, univ.dipl.inž.kraj.arh., LUZ, d.d.

Maša Šorn, univ.dipl.inž.kraj.arh.,

Mojca Balant, univ.dipl.inž.kraj.arh.,

Gaja Trbižan, univ.dipl.inž.kraj.arh.,

Katja Fak, univ.dipl.inž.kraj.arh

Aidan Cerar, univ.dipl. soc.,

Klemen Milovanović, univ.dipl.inž.grad., LUZ, d.d.

Konzultacije:

mag. Maja Simoneti, univ.dipl.inž.kraj.arh.

dr. Aljaž Plevnik, univ.dipl.geog.

mag. Marko Peterlin, univ.dipl.inž.arh.

VSEBINA

1.	Ocena stanja.....	6
2.	Razlogi za pripravo načrta	6
3.	Pravne podlage.....	7
4.	Komunikacije z javnostmi	8
5.	Območje urejanja.....	8
6.	Cilji	8
	Umeščanje dejavnosti v prostor	8
	Pogoji in usmeritve za načrtovanje.....	9
	Urejanje prometna infrastrukture.....	9
	Ohranjanje kulturne dediščine, ohranjanje narave in varstvo okolja	9
	Urejanje komunalne in gospodarske javne infrastrukture	9
7.	Izhodišča in usmeritve	9
	Umeščanje dejavnosti v prostor	9
	Pogoji in usmeritve za načrtovanje.....	10
	Urejanje prometne infrastrukture.....	11
	Ohranjanje kulturne dediščine, narave in varstvo okolje.....	11
	Urejanje komunalne in gospodarske javne infrastrukture	12
8.	Upoštevanje izhodišč in pogojev, strokovne podlage	12
	Obstoječe strokovne podlage.....	13
	Dodatne strokovne podlage	13
9.	Viri	13

1. Ocena stanja

Staro mestno jedro Kranja je osrednji del občinskega središča in zgodovinsko jedro, s centralnimi površinami, z javnimi objekti ter relativno gostimi stanovanjskimi površinami. Območje leži na konglomeratnem pomolu med kanjonom reke Kokre in strugo Save. Lega mesta na pomolu, ki je dvignjen visoko nad Kokro, urezano v konglomeratno kamnino in visoko nad strugo Save ter trije zvoniki, značilne vedute starega mesta Kranja, dajejo mestu pomemben pečat. Konglomeratni robovi pomola se pogosto krušijo in pomenijo stalno grožnjo objektom na robovih pomola.

Urbanistično zasnovano območje tvori osrednja os ulic in trgov, ki vodi v smeri sever – jug ter dve stranski ulici, ki potekata vzporedno vsaka na eni strani in se prečno navezujeta na glavno os. Dostopi so trije, s severa, z vzhoda preko mostu čez Kokro in z zahoda po Vodopivčevi ulici, ki se na vrh pomola priključi v spodnjem delu in fizično ne omogoča dostopa z avtomobili. Mestno jedro je z vzhoda in zahoda vpeto med območji naravnih vrednot (reki Kokra in Sava).

Staro mestno jedro ima bogato zgodovino in njeno dediščino. V Kranju je živelo več znamenitih Slovencev (Prešeren, Puhar). Posebej bogata je arheološka dediščina (kostnica in antična krstilnica, antično in srednjeveško obzidje, obrambni stolpi). Omembe vredna je urbanistično – arhitekturna dediščina (tri cerkve, mesto na pomolu z osrednjo in dvema stranskima osema s trgi, grad Kieselstein). Uspešno promovirani in prenovljeni rovi pod mestnim jedrom so zanimiva dediščina novejše zgodovine.

Mestno jedro Kranja se kljub velikim naravnim in kulturnim potencialom sooča s težavami. Številni, ne samo javni, pač pa tudi zasebni objekti so potrebni temeljite prenove. Dostopnost mesta "na pomolu" je zaradi geomorfoloških značilnosti prostora omejena. Mesto je bilo zaprto za tranzitni promet že leta 1971 (leta 1971 s prometnimi znaki, 2001 s količki). Takratne reakcije javnosti so bile mešane, nekateri so odobravalni ureditev, ki v ospredje postavlja funkcijo pešca in kolesarja, drugi so bili ogorčeni in razočarani nad omejevanjem dostopnosti za vse vrste prometa. Nekatere težave s prometom se še do danes niso rešile (mirujoči promet na trgih, dostave). Veliko število nakupovalnih centrov v okolici, aktualna slaba ponudba v lokalih, kupna moč prebivalcev in življenjske navade pospešujejo propad trgovskih in gostinskih dejavnosti v mestnem jedru. Programi v pritličnih delih objektov se pogosto menjajo. Oprema lokalov na fasadah in ulična oprema je neurejena, tlaki so načeti in na več območjih razpadli. Bogata zgodovinska dediščina ni ustrezno predstavljena in urejena. Mestno jedro se sooča tudi z vandalizmom. Slaba struktura prebivalstva, majhna kupna moč pripomoreta k temu, da se trgovcem in gostincem v tem delu mesta promet zmanjšuje in nezadovoljnost velikega dela prebivalcev raste.

Javni programi, ki tvorijo pomemben del življenja v starem mestnem jedru se umikajo na območja, ki imajo boljše prostorske pogoje. V zadnjih letih sta se iz jedra izselili srednja gradbena šola in knjižnica, podobne namene ima zaradi prostorske stiske tudi glasbena šola. Tržnica je zaradi neurejenih lastniških razmerij neurejena. Ti programi so vitalnega pomena za mestni utrip. V mestnem jedru od javnih kulturnih in podobnih programov ostajata Gorenjski muzej (trenutno na začasni lokaciji izven jedra zaradi prenove kompleksa gradu Kieselstein) z galerijama Prešernovih nagrajencev in Galerijo Mestne hiše ter Prešernovo gledališče Kranj. V starem mestnem jedru je tako v obstoječih prireditvenih prostorih okrog 400 sedežev, s prenovami v širšem območju gradu Kieselstein pa jih načrtujejo najmanj še enkrat toliko.

2. Razlogi za pripravo načrta

Namen izdelave občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) je oživitev in ureditev mestnega jedra. MOK se v zadnjem času intenzivno posveča oživljanju mestnega jedra, prenovi objektov, ulic in trgov in odpiranju novih turističnih in kulturnih programov. Območje

se trenutno ureja z zazidalnim načrtom revitalizacije starega mestnega jedra iz leta 1983¹. Aktualni projekti prenov se glede na današnje potrebe le težka smiselno vključujejo v obstoječ prostorski akt, ki velja na območju. Zazidalni načrt revitalizacije se naslanja na stanje iz leta 1983. Od sprejetja ZN se je območje urejalo s spremembami in dopolnitvami.

Možnosti za posege v prostor za območje starega mestnega jedra Kranj trenutno določa zazidalni načrt za staro mestno jedro iz leta 1983. Po ocenah uprave MOK, uporabnikov ter strokovnih služb, ki z usmeritvami in soglasji soodločajo o možnostih za posege v prostor (na primer Zavod za varstvo kulturne dediščine RS, območna enota Kranj) je obstoječ dokument zastarel, neživljenjski in neustrezen, zato se ga na pobudo MOK nadomesti z novim OPPN, ki po aktualni zakonodaji opravlja bolj ali manj enako funkcijo kot nekdanji zazidalni načrt.

OPPN je prostorski akt, s katerim se po Zakonu o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 in 108/09) ob upoštevanju usmeritev iz državnih prostorskih aktov, razvojnih potreb občine in varstvenih zahtev, podrobneje načrtujejo prostorske ureditve. OPPN določa usmeritve v zvezi s posegi v prostor, vrste možnih posegov v prostor ter pogoje in merila za njihovo izvedbo.

Prostorski akti, kakršen je OPPN, se spreminjajo enkrat na več let (aktualni prostorski akt je star 27 let) v tem času ima zato tudi javnost priložnost sodelovati pri vsebinah. V ta namen je bila v aprilu 2010 organizirana tri dnevna javna delavnica na temo urejanja mestnega jedra.

V zadnjih letih je za prenovu javnega prostora na območju starega mestnega jedra v pripravi ali izvedbi več projektov preнове. V letu 2009 sta bili prenovljeni obe stranski ulici, Tavčarjeva in Tomšičeva, do leta 2012 pa se predvideva tudi prenova osrednje ulične poteze s trgi in dostopi. vzdolž zahodnega robu pomola ob ostankih srednjeveškega obrambnega sistema se ureja kulturna četrt z več prizorišči, ki bodo omogočala bogat kulturni program in ustrezno ureditev in predstavitev arheološke in druge kulturne dediščine. Na območju v severnem delu starega mestnega jedra se bo v letošnjem letu začela prenova že dolgo razpadajočega objekta hotela Jelen, kjer je predvidena nova stanovanjska sooseska.

Načrtovane spremembe bodo stanje v prostoru še bolj oddaljile od stanja, ki ga povzema obstoječi prostorski akt, ki trenutno velja za to območje, zato je odločitev MOK, da se ga nadomesti z novim OPPN, ki bo povzemal aktualna izhodišča.

3. Pravne podlage

Pravne podlage so predpisi s področja urejanja prostora in drugi relevantni predpisi:

- Zakon o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 in 108/09);
- Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta (Uradni list RS, št. 99/07);
- Odlok o prostorskih sestavinah dolgoročnega in družbenega plana za območje Mestne občine Kranj (Uradni list RS, št. 76/03, 32/04, 22/06-popravek, 33/10);
- Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za morfološko celoto urbanistične zasnove mesta Kranja (Uradni list RS št. 72/2004, 79/2004 - popravek, 68/2005, 22/06 - popravek, 13 8/06 - popravek, 16/07 - avtentična razlaga, 22/08 - popravek, 125/08 - tehnični popravek);
- Odlok zazidalnem načrtu revitalizacije starega mestnega jedra Kranja (Uradni vestnik Gorenjske, šte. 7/83), Obvezna razlaga 6. člena Odloka o zazidalnem načrtu revitalizacije starega mestnega jedra Kranja (Uradni list RS, št. 48/08);
- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o zazidalnem načrtu revitalizacije starega mestnega jedra Kranja (Uradni list RS, št. 48/08).

---

¹ Odlok zazidalnem načrtu revitalizacije starega mestnega jedra Kranja (Uradni vestnik Gorenjske, šte. 7/83), Obvezna razlaga 6. člena Odloka o zazidalnem načrtu revitalizacije starega mestnega jedra Kranja (Uradni list RS, št. 48/08), Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o zazidalnem načrtu revitalizacije starega mestnega jedra Kranja (Uradni list RS, št. 48/08)

Relevantne predpise s področja prometa, varstva kulturne dediščine, oglaševanja in prireditvev je treba uskladiti z rešitvami, ki jih bo predvidel OPPN.

- Odlok o oglaševanju in usmerjevalnem sistemu v Mestni občini Kranj (Uradni list RS, št. 79/01, sprememba/dopolnitev Uradni list RS št. 20/06);
- Odlok o razglasitvi starega mestnega jedra Kranja za kulturni in zgodovinski spomenik (Uradni vestnik Gorenjske št. 19/83);
- Odlok o razglasitvi arheoloških kulturnih spomenikov v občini Kranj (Uradni list RS, št. 05/92);
- Odlok o ureditvi in varnosti cestnega prometa v Mestni občini Kranj (Uradni list RS, št. 39/05; spremembe/dopolnitve: Uradni list RS št. 2/06, Uradni list RS št. 70/07, Uradni list RS št. 62/08, Uradni list RS št. 121/08);
- Pravilnik o prireditvah v mestu Kranj (Uradni list RS, št. 51/02).

4. Komunikacije z javnostmi

V izhodišča za OPPN so smiselno vključeni predlogi in pobude javnosti. MOK je v aprilu 2010 organizirala delavnico z javnostmi. Ta je bila organizirana in pripravljena kot tri dnevni dogodek, ki udeležencem nudi priložnost podati lastna mnenja o prostorskih ureditvah v starem mestnem jedru. Zaključki delavnice so smiselno vključeni v izhodišča za OPPN. V mesecih marcu in aprilu letos je MOK organizirala tudi tedenske sestanke z zainteresiranimi trgovci in gostinci, da bi s sodelovanjem našli tudi bolj kratkoročne rešitve za njihovo poslovanje. Težave so imeli priložnost izraziti vsi poslovni subjekti, predlagali pa so tudi nekaj inovativnih in kompleksnejših rešitev, na primer program za prazne lokale in podobno.

Predlogi javnosti so del izhodišč za OPPN. Velja priporočilo, da se javnost tudi v prihodnosti vključuje v pripravo tega prostorskega akta.

5. Območje urejanja

Meja območja starega mestnega jedra Kranja po obstoječem zazidalnem načrtu poteka na vzhodni strani po zgornjem robu pomola. Območje vključuje vse objekte na robu pomola z zunanjim prostorom, ki sega do zgornjega roba. Na severu poteka meja po južnem robu ulice Kokrški breg, do križišča s Koroško in Ljubljansko cesto. Meja območja sicer poteka po robu ceste, vendar vključuje tudi objekt na Koroški cesti 2. Na zahodni strani meja poteka po zahodnem robu Ljubljanske ceste (Jelenovega klanca), nato pa po Savski cesti do območja Sejmišča. Od tu meja poteka prečno do vrhnjega roba zahodnega dela pomola, nato pa po južnih robovih pomola Pungarta. Območje ne vključuje stopnišča, ki vodi od Sejmišča do Pungarta.

Meja območja urejanja je večinoma usklajena z mejo, ki jo bo predvidel OPN za mestno občino Kranj (v pripravi), možna pa so manjša odstopanja (izključitve, priključitve), če za to obstajajo tehtni in utemeljeni razlogi. Predlaga se, da se v OPPN vključita dostop preko stopnišča na zahodu Pungarta.

6. Cilji

Umeščanje dejavnosti v prostor

1. Izboljšanje možnosti za razvoj trgovskih, gostinskih ter družbenih in kulturnih dejavnosti v prostoru. Določiti zasnovo, merila in pogoje, ki bodo izboljšali poslovne možnosti in okrepili priložnosti za kvaliteten dolgoročen poslovni razvoj v prostoru ter povečali konkurenčnost za poslovne dejavnosti v okviru širšega prostora.
2. Zagotovitev privlačnega prostora v prvi vrsti za obstoječe stanovalce, nato tudi za vse vrste socialnih razredov, tudi za trenutno premalo zastopane. Predvsem je treba

upoštevati potrebe starejših in otrok. Količine odprtih javnih prostorov se ne sme zmanjševati.

3. Zagotovitev privlačnega prostora za razvoj turizma in kulture, vendar ne na račun slabšanja bivanjskih pogojev lokalnim prebivalcem. Okrepitev vloge starega mestnega jedra v kontekstu mesta Kranj ter uveljavitev vloge starega mestnega jedra Kranja kot kulturno-zgodovinskega središča regije.
4. Umestitev dejavnosti uskladiti s predpisi s področja varstva kulturne dediščine.
5. Omogočiti izvajanje prireditev v primernih terminih, gostotah in na primernih mikrolokacijah, usklajeno z interesi lokalnih prebivalcev in obiskovalcev.

Pogoji in usmeritve za načrtovanje

6. Izboljšati vizualno podobo javnega prostora starega mestnega jedra vključujoč tako parterne ureditve kot ureditve fasad objektov. Urediti in opredeliti možnosti in pogoje oglaševanja v javnem prostoru.

Urejanje prometna infrastrukture

7. Zmanjševanje in omejevanje prometa na območju mestnega jedra v največji možni meri ter sočasno uvajanje omilitvenih ukrepov, ki bodo omogočali dobre bivanjske pogoje za tangirane lokalne uporabnike (vendar ne na račun povečevanja prometa). Zagotovitvi ustrezne pogoje za peš in kolesarski promet.
8. Omogočiti možnosti za umeščanje parkirišč na rob mestnega jedra, ki bodo po kapaciteti usklajena z naraščajočimi potrebami.
9. Izboljšati prometno varnost.
10. Omogočiti dobro povezovanje območja starega mestnega jedra z okoliškimi območji; predvsem z območjem kanjona reke Kokre, z načrtovanim potniškim centrom na območju sedanje ŽP. Posebno pozornost je treba posvetiti ureditvi dostopnih točk v mesto (tudi pešpoti, stopnišč, mostov). Urediti je treba nov peš dostop preko kanjona Kokre na Pungart.

Ohranjanje kulturne dediščine, ohranjanje narave in varstvo okolja

11. Preveriti in zagotoviti skladnost z Odlokom o razglasitvi starega mestnega jedra Kranja za kulturni in zgodovinski spomenik s predvidenimi vsebinami OPPN.
12. Vzpostaviti pogoje za izvajanje trajnostnega modela ekonomskega in prostorskega razvoja ter ohranjanja obstoječih kulturnih in naravnih potencialov.

Urejanje komunalne in gospodarske javne infrastrukture

13. Urejanje racionalno urejene komunalne infrastrukture, vendar ne na račun zelenih prvin in drugih ureditev, ki večajo pomen in kakovost javnega prostora.

7. Izhodišča in usmeritve

Umeščanje dejavnosti v prostor

Za Staro mestno jedro je treba predvideti ustrezne dejavnosti in njihova razmerja v prostoru. Omogočati je treba javni program v pritličjih. Pri tem se upošteva hierarhija javnih prostorov v starem mestnem jedru vključno z načrtovanimi prenovami (kulturna četrt, povezave s kanjonom Kokre, predvidene povezave čez Kokro). Hierarhično najpomembnejša mestna os, v katero se prednostno umeščajo javni programi je osrednja os, od Maistrovega trga do Pungarta. Urbanistično pomembnejša sta še vstopa preko mostu čez Kokro in Vodopivčeve ulice. S trenutnimi prenovami bo pridobila na pomenu Tomšičeva ulica, ki je ena od dveh stranskih osi, vendar bo v kontekstu mestnega jedra imela izrazito samosvoj (– kulturnen) značaj. Ugotoviti je treba prednostna območja umeščanja posameznih dejavnosti ter

morebitna območja, za katera določena vrsta centralnih, stanovanjskih ali drugih dejavnosti ni ustrezna.

Proučiti je treba optimalno strukturo stanovanjskih enot po velikosti in njihova razmerja ter ugotovitve smiselno vključiti v OPPN. Zagotoviti je treba ustrezne deleže različnih tipov in velikosti stanovanj. OPPN naj zagotovi, da bo za večstanovanjske hiše na območju veljalo, da v njih ne smejo prevladovati enosobna ali manjša stanovanja.

Ugotoviti je treba primerno stopnjo natančnosti opredelitve dejavnosti. Z vidika umeščanja dejavnosti je glede na izhodišča delavnice (Staro jedro – novi obeti) treba ugotoviti in izkoristiti možnosti za prednostno umeščanje manjših izpostav javnih programov, kot so tržnica, knjižnica, mestna uprava, in izobraževalni programi, na primer glasbena šola ter določiti možnosti umestitve javnega stranišča. V mestno jedro je treba prednostno umeščati tudi dejavnosti kot so mladinski center, center za starejše osebe in podobno.

Vse obstoječe javne odprte površine in zelene površine je treba ohranjati. Ohranja se obstoječa karejska pozidava. Preveriti je treba obstoječe usmeritve za umeščanje vegetacije na območja javnih površin in jih uskladiti s smernicami nosilcev urejanja prostora (ZVKD RS, OE Kranj).

Ugotoviti je treba možnosti za ureditve nekaterih zasebnih površin kot javnih prostorov. Izhodišča delavnice (Staro jedro – novi obeti) so, da se (1) preveri možnosti ureditve vrta na zahodni strani Pungarta z vstopom na stopnišču, ki od Sejmišča vodi do cerkvice na Pungartu, da se (2) preveri možnosti ureditve vrta z vodnjakom ob župnišču, da se (3) uredi in odpre muzej v stavbi barvarne na Vodopivčevi ulici.

V okviru OPPN naj se določi kriterije za izvajanje prireditev in dogodkov na območjih starega mestnega jedra. Prireditvene prostore naj se uskladi z obstoječimi predpisi s tega področja. Upošteva naj se dejstvo, da je lokacija starega mestnega jedra ena najprimernejših mestnih lokacij za prireditvene dejavnosti. Glede na izhodišča delavnice Staro jedro – novi obeti, naj se v staro mestno jedro umeščajo tiste prireditve, ki imajo načeloma bolj kulturne in manj zabaven značaj (manjši nivo glasnosti, prireditve, ki niso masovne). Glede na izhodišča z delavnice (Staro jedro – novi obeti) je treba prireditve razpršiti (predlagane alternativne lokacije na delavnici so bile Pungart, stopnišče pri vodnjaku, prostor pri Creinativi, Maistrov trg, Glavni trg pred Prešernovim gledališčem, Mohorjev klanec).

Pogoji in usmeritve za načrtovanje

V skladu s smernicami nosilcev urejanja prostora (ZVKD RS, OE Kranj) je treba določiti usmeritve za oblikovanje izveskov in označb na fasadah, urbano opremo, javno razsvetljavo in oblikovalske smernice za urejanje objektov.

Pogoji in usmeritve za oblikovanje izveskov in označb na fasadah naj bodo usklajeni z Analizo stanja prostora – staro mestno jedro Kranj (priloga k poročilu delavnice). Opredeliti je treba količino in izgled izveskov ter možnosti njihovih umestitev na fasado.

Opredeliti je treba take tipe dovoljene urbane opreme, ki ne ovira peš prometa ali relevantnih vedut. Urbana oprema mora biti usklajena z ureditvijo tlakov ulic in trgov mestnega jedra ter z drugimi začasnimi grajenimi elementi, na primer na fasadah.

Preveriti je treba možnosti za usmeritve v zvezi z urejanjem zelenih površin. Zelenih površin naj se ne zmanjšuje. Vsebine naj bodo usklajene s projekti Prenova ulic in trgov starega mestnega jedra ter s projekti Prenova območja gradu Kieslstein itd – kulturna četrt in Operacija 3 stolpi.

Določiti je treba območja, kjer je dovoljeno oglaševanje in določiti dovoljene načine in oblike oglaševanja. Količinsko in oblikovno je treba opredeliti možnosti za oglaševanje na fasadah objektov.

Urejanje prometne infrastrukture

Promet v mestnem jedru se mora v čim večji meri omejiti. V prvi vrsti se mora ukiniti mirujoči promet na javnih površinah, omejevati pa je treba tudi tranzitni promet in dostavo. Mestno jedro mora biti odprt javni prostor namenjen peš in kolesarskemu prometu. Ob teh usmeritvah je potrebno poiskati omilitvene ukrepe, ki bodo zagotovili ustrezne bivalne pogoje za lokalne prebivalce in druge uporabnike. Načeloma promet na območju mestnega jedra največje težave povzroča pri visokih hitrostih ter na območjih, kjer mirujoči promet dolgotrajno (čez dan) zaseda odprte javne površine in omejuje dostopnost. Mirujoči promet se mora v prihodnosti urejati sistemsko, s sistemom podzemnih javnih parkirišč in garažnih hiš na vstopih v staro mestno jedro.

V smislu izboljšanja dostopnosti je treba posebno pozornost posvetiti izboljšanju ureditve dostopov za peš in kolesarski promet (kolesarske in pešpoti, stopnišča, mostovi, peš most čez kanjon Kokre na Pungartu). Peš in kolesarski promet v širšem območju je razmeroma neurejen, zato dostop do mestnega jedra trenutno ni enostaven niti za ne-motorizirane uporabnike.

Obstoječa prometna ureditev v starem mestnem jedru zahteva celostno oceno ustreznosti, zato mora biti izdelana posebna strokovna podlaga, ki bo hkrati z omejevanjem prometa proučila in določila omilitvene ukrepe za odpravo težav, ki jih povzroča slabša dostopnost za motorna vozila. Po ocenah nekaterih uporabnikov (civilna iniciativa za ohranitev življenja v Kranju, 2010, delavnica Staro jedro – novi obeti, 2010) manjše spremembe obstoječega režima, kakršna je podaljšanje časa brezplačnega parkiranja, ne izboljšajo splošnega stanja. Za učinkovito usklajevanje interesov stanovalcev, poslovnih subjektov, obiskovalcev, razvoja turizma je treba celostno proučiti različne možnosti omilitvenih ukrepov, pri tem pa upoštevati usmeritev, da je staro mestno jedro območje, rezervirano za pešce in kolesarje.

Na delavnici (Staro jedro – novi obeti) je bilo podanih več predlogov, ki bi izboljšali prometno ureditev, dostopnost in kvaliteto bivanja stanovalcev v starem mestnem jedru, hkrati pa ne bi bistveno vplivali na kvaliteto javnega prostora:

- izboljšanje oz. vzpostavitev mreže kolesarskih poti s poudarkom na dostopnosti starega mestnega jedra (posredni vpliv na manjše potrebe po parkiriščih);
- izboljšanje ureditve javnega prometa z več učinkovitejšimi navezavami na staro mestno jedro, kvalitetnim sistemom plačevanja in preglednim sistemom časovnih intervalov voženj (posredni vpliv na manjše potrebe po parkiriščih);
- javno dostopni vozički ali cize za dostavo blaga do in od parkirišča;
- ekološko vozilo za prevoz starejših in tistih, ki nosijo velike količine blaga;
- sistem, ki bi omogočal in olajšal dostavo hrane, servisov, omogočal prevoze v primerih bolezni itd.;
- izboljšan sistem nadzora izvajanja režima;
- opredelitev števila dovolilnic na stanovanjsko enoto (na primer eno dovoljeno vozilo na stanovanje oz. velikost stanovanja) enotno za celotno območje;
- opredelitev brezplačne možnosti dolgotrajnega parkiranja izven mestnega jedra za poslovne subjekte, ki v mestnem jedru delajo;
- možnost parkiranja na območju starega mestnega jedra ponoči;
- izboljšanje možnosti dostave za poslovne subjekte;
- proučitev možnosti uvedbe logističnega centra (konsolidacijski center za vse poslovne subjekte starega mestnega jedra, ki bi bil lociran izven mestnega jedra): pooblaščno, tehnično ustrezno servisno vozilo, ki bi v kateremkoli času lahko dostavljalo blago v mestno jedro (posredni pozitivni vplivi na funkcionalnost, okolje, varnost);
- izboljšanje dostopnosti in povezav za pešce znotraj mestnega jedra (Treba je zagotoviti ustrezne povezave med Tomšičevo ulico in območji ob obzidju. Znotraj starega mestnega jedra je treba ugotoviti katere prehode in povezave, ki ulice povezujejo prečno preko stavbnih blokov skozi atrije, je treba odpreti in urediti - na primer prehod iz Gasilskega trga do Glavnega trga.).

Ohranjanje kulturne dediščine, narave in varstvo okolje

Staro mestno jedro Kranja spada v območje kulturne dediščine. Za območje je sprejet Odlok o razglasitvi starega mestnega jedra Kranja za kulturni in zgodovinski spomenik (Uradni vestnik Gorenjske št. 19/83). OPPN mora določiti pogoje in merila za posege v prostor z vidika varstva kulturne dediščine (na primer oblikovanje fasad, streh, oblikovanje in umestitve izveskov in napisov na fasadah, oglaševanje, tip in umeščanje urbane opreme, način ravnanja z odpadki...). Obstoječe kulturne in naravne potenciale na širšem območju starega mestnega jedra treba je ohranjati, vendar je treba varstvo in prenovo kulturne dediščine izvajati tako, da se zagotovi ustrezno uporabo v skladu s sodobnimi potrebami in načinom življenja.

V zvezi z varstvom narave ni posebnih usmeritev.

Konglomeratne stene pomola starega mestnega jedra Kranja so zaradi erozijskih procesov ogrožene, zato je treba posebno pozornost posvetiti primernemu odvodnjasvanju utrjenih površin ter poseganju v globino konglomerata nasplah.

Pri oblikovanju meril in pogojev za gradnjo je treba posebno pozornost posvetiti vsem vidikom trajnostnega razvoja:

1. Stavbe - ustrezna izolacija starih stavb, senčenje južnih ekspozicij. Uporaba gradbenih materialov iz obnovljivih virov, recikliranih snovi, lokalnega izvora in brez toksičnih dodatkov.
2. Energija in toplota - izogibanje povečevanju porabe energije ter spodbujanje zmanjševanja porabe energije s prostorskimi ureditvami: uporaba obnovljivih lokalnih virov energije kjer je to smiselno (manjše vetrne turbine, fotovoltaične plošče, toplotne črpalke, sončno-termalne celice).
3. Prehrana – promocija zdrave, lokalne in organsko pridelane hrane (podpora prodaji lokalnih prehranskih izdelkov, lokalnega kmetijstva, vrtičkarstva, zaviranje prodaje uvoženih izdelkov).
4. Odpadki – zmanjševanje količine odpadkov namenjenih na smetišča (učinkovit sistem ločevanja odpadkov, spodbujanje lokalnih predelovalnih centrov, zbiranja bioloških odpadkov za potrebe lokalnega kmetijstva), promocija načela: zmanjševanje potrošnje – uporaba in obnova rabljenih stvari – reciklaža.
5. Transport – visoka kvaliteta peš in kolesarskih povezav znotraj in navzven iz mesta, učinkovit javni promet, promocija solastništev osebne avtomobila.
6. Voda – namestitev sistemov zbiranja, čiščenja in uporabe deževnice ter sive (brez škodljivih primesi) odtočne vode iz objektov.
7. Socialni stiki – javne površine naj bodo varne, promovirajo zdravo življenje, naj vzpodbujajo različne medčloveške stike ter naj bodo prilagojene potrebam širokega spektra uporabnikov. Življenje v mestu naj uporabnikom daje možnost samoizpolnitve, sodelovanja pri pomembnejših odločitvah ter organizaciji dejavnosti.
8. Zelene površine – zagotavljanje zadostnega števila kvalitetno urejenih in vzdrževanih javnih odprtih zelenih površin in povezava s širšim zaledjem zelenega sistema in mestnih gozdnih površin.

Urejanje komunalne in gospodarske javne infrastrukture

Obstoječe preнове javnih površin starega mestnega jedra Kranja vključujejo prenovo komunalne infrastrukture. Upoštevati je treba morebitne dodatne naloge, ki bi jih lahko določili upravljavci komunalne infrastrukture v smernicah.

Na območju za Prešernovim gledališčem je treba preveriti možnosti prestavitve obstoječe TP iz tega območja na drugo območje manjše oddaljenosti (do 50m).

8. Upoštevanje izhodišč in pogojev, strokovne podlage

Izbrani načrtovalec mora upoštevati smernice, ki jih izdajo nosilci urejanja prostora. Pri izdelavi OPPN se upošteva tako veljavne planske akte, kakor tudi navedene strokovne podlage. Pri pripravi OPPN se smiselno upošteva tudi mnenje Zavoda za turizem Kranj in Gorenjskega muzeja.

Obstoječe strokovne podlage

1. Strategija trajnostnega razvoja Mestne občine Kranj 2009–2023, MOK, 2009;
2. Poročilo delavnice Stari Kranj – Novi obeti. Luz, d.d., 2010;
3. Analiza stanja prostora – staro mestno jedro Kranj (priloga k poročilu delavnice), Luz, d.d., 2010;
4. Kulturnovarstveni pogoji in smernice za pripravo projektne naloge o določitvi opreme v območju kulturnega spomenika mestnega jedra Kranja, Natečaj Za Ureditev Javnih Površin Središča Kranja Ter Ureditev Kanjona Kokre Z Navezavo Na Staro Mestno Jedro, Zavod za varstvo kulturne dediščine RS, Območna enota Kranj, 2008;
5. Projekt prenove ulic in trgov starega mestnega jedra (1. faza), Ronix, d.o.o., 2007;
6. Projekt prenove ulic in trgov starega mestnega jedra in mostu čez Kokro, projektant LUZ, d.d., 2010;
7. Ureditev dostopa do rovov v kanjonu Kokre, delitev prve nagrade na natečaju: Kranjska arhitektura Janez Dolinar, s.p., 2010;
8. Operacija 3 stolpi, LUZ d.d. in PPK d.o.o., 2009;
9. Prenova območja gradu Kieselstein itd – kulturna četrt, P.U.Z. d.o.o. (Avtor: Jurij Kobe);
10. Prenova hotela Jelen (Investitor: Elektroservisi, d.d., projektant: Blenkuš- Floriančič d.o.o., A-biro; leto izdelave PGD 2009-2010, PZI 2010);
11. Dopolnjen osnutek odloka o izvedbenem prostorskem načrtu MOK (46. člen, točka 3.18 Kranj jedro), MOK, 2010;
12. Strokovne zasnove varstva kulturne dediščine za območje MOK; Zavod za varstvo kulturne dediščine RS, februar 2008;

Dodatne strokovne podlage

1. Prometna študija za prometne ureditve za Staro mestno jedro Kranja (določitev omilitvenih ukrepov)
2. Smernice za umeščanje prireditev v staro mestno jedro Kranja
3. Geodetski elaborat (ureditev in uskladitev vseh vrst geodetskih podlag za območje)
4. Konzervatorski načrt

Pripraviti in upoštevati je treba tudi vse morebitne strokovne podlage, ki jih v postopku priprave OPPN lahko predvidijo nosilci urejanja prostora. Smiselno in skladno z usmeritvami ter strokovnimi podlagami se ovrednotijo pobude posameznih investorjev za spremembe obstoječega zazidalnega načrta revitalizacije starega mestnega jedra Kranja.

9. Viri

1. Glavni viri:

MOK, Strategija trajnostnega razvoja Mestne občine Kranj 2009–2023. 2009

MOK, Pobude za spremembe ZN – Revitalizacija starega mestnega jedra Kranj

MOK, Poročilo delavnice Stari Kranj – novi obeti. Luz, d.d. 2010

2. Dodatni viri:

Civilna iniciativa za ohranitev življenja v mestu Kranju. (Pavšler, Čalič, Mendillo), Kranj - primer dobre prakse?! Ob rob posvetu z naslovom Mesta - urbani izziv prihodnosti. 2010

CSS-IP d.o.o, klicni center slepih, Zadovoljstvo občanov z dogajanjem v starem mestnem jedru Kranja, telefonska raziskava. Naročnik: Zavod za turizem Kranj. 2010

MOK, Parkiranje v Kranju. Brošura. 2010

MOK, Odlok o oglaševanju in usmerjevalnem sistemu v Mestni občini Kranj. Uradni list RS, št. 79/01

MOK, Končni sklepi ukrepov trgovcev za spodbujanje trgovske dejavnosti v starem mestnem jedru Kranj, zapisnik. 2010

MOK, Starostna struktura prebivalcev starega mestnega jedra MOK. 2010

MOK, Podatki o krajevnih skupnostih Kranj. 2010

Projekt Civitas ELAN. <http://www.civitasljubljana.si/>

Gehl Architects: Public Spaces Public Life Study – Sydney. 2007

Lokar Blaž, Promet v Ljubljani. Predstavitev ob obisku Jana Gehla v ljubljanski mestni hiši. 2009

Mediationsverfahren Forum Innenstadt Augsburg, Die Zukunft der Augsburger Innenstadt mit Schwerpunkt Achse Dom- St.Ulrich und Umfeld, Abschlussbericht, 2004

Nils Scheffler. Hero; heritage as opportunity. Sustainable Management Strategies for Vital Historic Urban Landscapes. Good-Practice Compilation. 2009

Regionalna razvojna agencija Gorenjske. BSC, Poslovno podporni center, d.o.o. Kranj. Sejem bil je živ. Poročilo z lokalne delavnice v Kranju. 2007

Simoneti Maja in Zavodnik Lamovšek Alma. Prostor za vsakdanjo rabo. Ministrstvo RS za okolje in prostor, Trajekt, Zavod za prostorsko kulturo. 2009.

Verbajs Gregor. 2010. Sodelovanja javnosti pri sprejemu občinskega prostorskega načrta. <http://www.ius-optima.com/sodelovanja-javnosti-pri-sprejemu-obcinskega-prostorskega-nacrta/#more-51>, 7.5.2010

Zavod za turizem Kranj, TIC, KAM (mesečniki za leto 2009)

Zavod za turizem Kranj, podatki o prenočitvenih kapacitetah za Kranj in okolico. 2010

Zavod za turizem Kranj. Podatek o številu praznih lokalov v starem mestnem jedru v aprilu 2010

Zavod za varstvo kulturne dediščine, Upravna enota Kranj. Kulturnovarstveni pogoji in smernice za pripravo projektne naloge o določitvi opreme v območju kulturnega spomenika mestnega jedra Kranja, v: MOK. Natečaj Za Ureditev Javnih Površin Središča Kranja Ter Ureditev Kanjona Kokre Z Navezavo Na Staro Mestno Jedro, 2008